

Noty o autorach	11
Przedmowa	16
CZĘŚĆ I	
Podstawy teoretyczne	21
Rozdział 1.	
Wykorzystanie ruchu w rehabilitacji osób niepełnosprawnych: historia idei i jej praktycznych zastosowań	
<i>Stanisław Kowalik</i>	23
1.1. Źródła powstania idei „ruch w służbie osób niepełnosprawnych”	26
1.2. Drogi rozwoju terapii ruchowej – medycyna i edukacja	30
1.3. Narodziny sportu osób niepełnosprawnych	34
1.4. Dalszy rozwój dostosowanej aktywności ruchowej – integracja	37
1.5. Podsumowanie	40
Rozdział 2.	
Teoria i praktyka oddziaływania na osoby niepełnosprawne	
<i>Stanisław Kowalik</i>	41
2.1. Uwagi metodologiczne	42
2.2. Pojęcie, zadania i zastosowania	47
2.3. Dostosowana aktywność ruchowa a nauki pokrewne	51
2.4. Struktura praktycznego działania	60
2.5. Podsumowanie	63
Rozdział 3.	
Biologiczne aspekty wpływu ruchu na doskonalenie sprawności życiowej	
<i>Grażyna Cywińska-Wasilewska</i>	65
3.1. Aspekty neurofizjologiczne	65
3.1.1. Kontrola ruchu	65
3.1.2. Ruch a postawa ciała	67

3.2. Ruch – wysiłek fizyczny – wydolność organizmu	69
3.2.1. Leczenie ruchem w celu utrzymania i odbudowy lub rozwoju sprawności fizycznej	70
3.2.2. Sprawność fizyczna	71
3.3. Ruch a rozwijanie sprawności fizycznej	72
3.4. Przeciwwskazania do podejmowania aktywności ruchowej w różnych rodzajach niepełnosprawności	74
3.4.1. Aktywność fizyczna osób z chorobami krążenia	75
3.4.2. Schorzenia układu oddechowego	80
3.4.3. Aktywność ruchowa osób ze schorzeniami neurologicznymi	82
3.4.4. Aktywność ruchowa osób ze schorzeniami narządu ruchu	84
3.4.5. Aktywność fizyczna osób z cukrzycą	88
3.5. Podsumowanie	89
 Rozdział 4.	
Psychologiczne modele wpływu ruchu na doskonalenie sprawności życiowej	
<i>Stanisław Kowalik</i>	92
4.1. Działalność ruchowa w świetle psychologii rozwoju człowieka	93
4.2. Ekologiczny model aktywności ruchowej	96
4.3. Cybernetyczny model nadzorowania przebiegu aktywności ruchowej	101
4.4. Teoria nastawienia	106
4.5. Dynamiczne systemy aktywności ruchowej	111
4.6. Podejmowanie dostosowanej aktywności ruchowej	113
4.7. Podsumowanie	116
 Rozdział 5.	
Pedagogiczne modele aktywności ruchowej	
<i>Bożena Biniakiewicz</i>	118
5.1. Prawidłowości rozwoju ruchowego dzieci i młodzieży	118
5.2. Wpływ zaburzeń rozwoju ruchowego na przebieg socjalizacji	123
5.2.1. Problemy socjalizacyjne dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym (MPD)	126
5.2.2. Zaburzenia w rozwoju dziecka niesłyszącego a problemy socjalizacyjne	126
5.3. Turnusy rehabilitacyjne jako forma oddziaływania pedagogicznego	128
5.4. Podsumowanie	131
 Rozdział 6.	
Osobowość i kompetencje specjalisty w zakresie dostosowanej aktywności ruchowej	
<i>Vlasta Karásková</i>	133
6.1. Zawodowe kompetencje specjalisty	134
6.1.1. Kompetencja obywatelska	135
6.1.2. Kompetencja pedagogiczna (także w zakresie pedagogiki specjalnej)	135
6.1.3. Kompetencja specjalistyczna	136
6.1.4. Kompetencja komunikacyjna	136
6.1.5. Kompetencja organizacyjna	138
6.1.6. Zdrowie	138
6.1.7. Poczucie humoru	139
6.1.8. Stosunek do uczniów	139

6.2. Nauczyciel w oczach uczniów niepełnosprawnych	141
6.3. Wychowawcze aspekty działalności nauczyciela	143
6.4. Etyczne aspekty zawodu nauczyciela i wypalenie zawodowe	147
6.5. Podsumowanie	150

Rozdział 7.

Metody diagnostyczno-ewaluacyjne

<i>Wiesław Osiński</i>	151
7.1. Koncepcja <i>health-related fitness</i> – H-RF	151
7.1.1. Podstawowe założenia koncepcji H-RF	151
7.1.2. Koncepcja H-RF jako teoretyczna podstawa kształcenia sprawności fizycznej	153
7.1.3. Test sprawności ukierunkowany na zdrowie (H-RF) a test sprawności oceniający osiągnięcia motoryczne (M-FP)	157
7.1.4. Standardy oceny oparte na normie statystycznej i kryterium poziomu zdrowia	159
7.1.5. Znaczenie poszczególnych komponentów sprawności w koncepcji H-RF	162
7.1.6. Praktyczne implikacje wdrażania koncepcji H-RF	169
7.2. Diagnoza i ewaluacja w prowadzeniu dostosowanej aktywności ruchowej . .	170
7.2.1. Ogólne cele i zasady diagnozowania i ewaluacji	170
7.2.2. Pomiary i testy rozwoju motorycznego i sprawności fizycznej	174
7.2.3. Ocena poziomu aktywności fizycznej	182
7.3. Podsumowanie	193

Rozdział 8.

Metody promowania kultury fizycznej wśród osób niepełnosprawnych

<i>Stanisław Kowalik</i>	195
8.1. Potrzeba promocji aktywności ruchowej	196
8.2. Zasady promowania aktywności ruchowej	200
8.3. Osobowość skutecznego specjalisty	207
8.4. Podsumowanie	212

Rozdział 9.

Etyczne aspekty aktywizacji ruchowej osób niepełnosprawnych

<i>Anna Nadolska, Maciej Wilski</i>	214
9.1. Standardy etyczno-prawne	215
9.1.1. Prawa osób niepełnosprawnych	215
9.1.2. <i>Europejska karta sportu dla wszystkich: osoby niepełnosprawne</i> . .	218
9.1.3. <i>Kodeks etyczny International Paralympics Committee</i>	219
9.1.4. <i>Kodeks etyczny Special Olympics Inc.</i>	219
9.1.5. Kodeks specjalisty nauczania dostosowanej aktywności ruchowej .	220
9.2. Dylematy etyczne	222
9.2.1. <i>Fair play</i>	223
9.2.2. Zdrowie	224
9.2.3. Odpowiedzialność	226
9.2.4. Równość szans	228
9.2.5. Przestrzeganie reguł i przepisów	230
9.3. Podsumowanie	233

CZĘŚĆ II

Zastosowanie w praktyce 235

Rozdział 10.

Sport osób niepełnosprawnych

<i>Joanna Sobiecka</i>	237
10.1. Podstawowe pojęcia, klasyfikacja, dyscypliny sportowe	237
10.1.1. Klasyfikacja w sporcie osób niepełnosprawnych	239
10.1.2. Dyscypliny sportowe uprawiane przez osoby niepełnosprawne	255
10.2. Przepisy i regulamin zawodów sportowych	263
10.2.1. Przepisy sportowe dla osób niepełnosprawnych	263
10.2.2. Regulamin zawodów sportowych dla osób niepełnosprawnych	268
10.3. Podstawy treningu sportowego	274
10.3.1. Podstawowe uwarunkowania treningu osób niepełnosprawnych	274
10.3.2. Zasady, metody, formy i środki treningu osób niepełnosprawnych	277
10.3.3. Praktyczne zalecenia dla trenerów	288
10.4. Zawody sportowe	292
10.4.1. Poziomy zawodów sportowych	292
10.4.2. Warunki uczestnictwa osób niepełnosprawnych w zawodach sportowych	296
10.4.3. Cykl organizacyjny zawodów sportowych	297
10.4.4. Struktura i zadania komitetu organizacyjnego zawodów sportowych	301
10.5. Podsumowanie	309

Rozdział 11.

Aktywność ruchowa w procesie edukacji osób z niepełnosprawnością

<i>Vlasta Karásková</i>	313
11.1. Nauka umiejętności ruchowych	313
11.1.1. Motywacja	313
11.1.2. Prezentacja	314
11.1.3. Utrwalanie umiejętności	316
11.1.4. Automatyzacja ruchów	318
11.2. Indywidualizacja przy realizacji programów aktywizacji ruchowej	319
11.2.1. Bezpieczeństwo programów aktywności ruchowej	321
11.2.2. Organizacyjne formy zajęć	322
11.2.3. Lekcja wychowania fizycznego	324
11.3. Sprzęt przydatny w prowadzeniu zajęć ruchowych	330
11.4. Podsumowanie	333

Rozdział 12.

Rekreacja ruchowa osób z niepełnosprawnością

<i>Jana Labudová</i>	334
12.1. Warunki podejmowania rekreacji	334
12.2. Rekreacja osób niepełnosprawnych umysłowo	339
12.3. Wykorzystanie pływania w rekreacji ruchowej	345
12.4. Podsumowanie	352